

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА**
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародної інформації

**МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТА ТА ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З
ДИСЦИПЛІНИ**

НАУКОВІ ПРОЕКТИ В СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ

для здобувачів освітнього ступеню магістр

галузь знань	29 Міжнародні відносини
спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітній рівень	другий
освітня програма	Міжнародні комунікації
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна/дистанційна
Навчальний рік	<u>2023/2024</u>
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: д.політ.н., професор, Андрєєва О.М.

КИЇВ – 2023

СТРУКТУРА, ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ТА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВІ ПРОЕКТИ В СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ»

Навчальна дисципліна «Наукові проекти в сфері міжнародних комунікацій» в 2023/2024 навчальному році викладається дистанційно з формою підсумкового контролю – залік. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Бали розподіляються наступним чином:

Залікова модульна контрольна робота (проводиться на останній лекції у вигляді тестового завдання закритої форми в системі Moodle) – **до 20 балів**.

Індивідуальне завдання №1. Дослідження джерельної бази дипломної роботи – **до 25 балів** (граничний термін здачі роботи 3тє семінарське заняття: до 10ти балів за виступ та до 15 балів за письмову роботу)

Орієнтовний план роботи (до 25 сторінок)

1. Коротка характеристика проблематики, що досліджується, історичний розвиток проблеми
2. Основні наукові надбання іноземних та вітчизняних дослідників
3. Огляд основних наукових шкіл з проблеми
4. Визначення не достатньо досліджених характеристик проблеми, що можуть становити наукову новизну дипломної роботи

Індивідуальне завдання №2. Наукова гіпотеза дипломної роботи – **до 25 балів** (граничний термін здачі роботи 6тє семінарське заняття: до 10ти балів за виступ та до 15 балів за письмову роботу)

Орієнтовний план роботи (до 10 сторінок)

1. Обґрунтування вибору наукової гіпотези дипломної роботи
2. За допомогою одного з методів, доведення або спростування наукової гіпотези

Індивідуальне завдання №3. Апробація результатів наукового дослідження на міжнародній науковій конференції з публікацією тез або публікація наукової статті у фаховому журналі категорії Б – **до 30 балів** (граничний термін здачі роботи останнє семінарське заняття)

Схема формування оцінки:

Контроль знань і розподіл балів, які отримують студенти

Обов'язковим для заліку є виконання індивідуальних робіт, передбачених програмою дисципліни «Наукові проекти в сфері міжнародних комунікацій» та виступів на семінарських заняттях.

Оцінювання за формами контролю:

		ЗМ	
		Min. – 45 балів	Max. – 80 балів
Виконання індивідуальних робіт	ІЗ №1	10	15
	ІЗ №2	10	15
	ІЗ №3	15	30
Семінарські заняття/ виступи на наукових семінарах та участь у дискусіях	НС №1	5	10
	НС №2	5	10
Підсумкова модульна контрольна робота		15	20

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Рекомендований мінімум для допуску до заліку (підсумкової модульної контрольної роботи) – **45 балів**.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль	ПМК / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	45	15	60
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100	зараховано
85 – 89	
75 – 84	
65 – 74	
60 – 64	
1 – 59	не зараховано

Критерії оцінювання відповіді студента на науковому семінарі (за десятибальною шкалою)

10-9 балів – вичерпна доповідь з теми індивідуального завдання, що свідчить про глибоке знання матеріалу та широке володіння понятійним апаратом з теми. Доповідає впевнено, творчо, у доповіді виявляє науковий підхід, не підглядає у конспект, доцільно використовує терміни, правильно пояснюючи їх. Доповідь супроводжується презентацією, яка відповідає структурі наукового дослідження та якісно його ілюструє.

Студент відповідає логічно, послідовно, систематично на більшість питань викладача та учасників наукового семінарського заняття.

Протягом всіх пар, відведених на науковий семінар, студент проявляє себе активним учасником наукової дискусії, задає питання студентам-доповідачам, влучно коментує доповіді колег та доповнює їх по суті, не боїться висловлювати власну думку та відстоювати свої переконання.

8-7 балів – досить повна доповідь з теми індивідуального завдання, що свідчить про знання матеріалу та володіння понятійним апаратом з теми. Студент виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у своїй відповіді суттєвих неточностей. Доповідає досить впевнено, у доповіді виявляє науковий підхід, іноді підглядає у конспект, доцільно використовує терміни, правильно пояснюючи їх. Доповідь супроводжується презентацією, яка більш-менш відповідає структурі наукового дослідження.

Студент відповідає логічно, послідовно, систематично на більшість питань викладача та учасників наукового семінарського заняття.

Протягом всіх пар, відведених на науковий семінар, студент проявляє себе учасником наукової дискусії, задає питання студентам-доповідачам, коментує доповіді колег, не боїться висловлювати власну думку та відстоювати свої переконання.

6-5 балів – студент виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Доповідач сильно «прикутий» до конспекту, припускається помилок та термінологічних неточностей. Матеріал не повно розкриває проблему. Презентація відсутня, або не відповідає суті наукового дослідження студента.

Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх.

Протягом всіх пар, відведених на науковий семінар, студент кволо себе участь у науковій дискусії, зрідка задає питання студентам-доповідачам, не коментує доповіді колег та не висловлює власну думку з обговорюваної наукової проблеми.

4-3 бали – студент відповідає, читаючи з конспекту, без допомоги якого у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки. Матеріал не розкриває наукову проблему. Презентація відсутня. Відповідає на поставлені запитання тільки зі сторонньою допомогою.

Протягом всіх пар, відведених на науковий семінар, студент не себе участь у науковій дискусії, зрідка задає питання студентам-доповідачам, не коментує доповіді колег та не висловлює власну думку з обговорюваної наукової проблеми.

2-1 бал – студент читає з конспекту, матеріал відповіді студента розкриває проблему поверхово чи фрагментарно. Презентація відсутня. На запитання викладача та студентів відповісти не може.

Протягом всіх пар, відведених на науковий семінар, студент не себе участь у науковій дискусії, не задає питання студентам-доповідачам, не коментує доповіді колег та не висловлює власну думку з обговорюваної наукової проблеми.

0 балів – відповіді немає або вона абсолютно не розкриває сутності питання. Презентація відсутня. Протягом всіх пар, відведених на науковий семінар, студент жодним чином не проявляє себе учасником наукової дискусії.

**Критерії оцінювання індивідуальних завдань студента, як форми
самостійної роботи з дисципліни «Наукові проекти в сфері міжнародних
комунікацій»
(за п'ятнадцятибальною шкалою)**

15-14 балів – індивідуальна робота виконана охайно, без граматичних помилок з чітким дотриманням плану роботи, послідовності викладу матеріалу, строків виконання, вимог щодо обсягів роботи та правил оформлення. Студент виявив зацікавленість проблематикою дослідження з повним зануренням в проблему, та показав вичерпні знання як основного теоретичного матеріалу з наукової проблематики, так і основних фактів та сучасного міжнародно-політичного стану. Студент в індивідуальній роботі продемонстрував вміння працювати з джерелами інформації, відрізняти основне та другорядне з теми дослідження та

вміння створювати вторинний текст. У дослідженні продемонстровано глибокі теоретичні знання, при цьому немає зайвої деталізації та непотрібної деталізації, що не відноситься до загальної теми наукового дослідження.

Виклад матеріалу в індивідуальній роботі послідовний, логічно обґрунтований від загального до конкретного, від теорії до розв'язання практичних завдань, уникаючи повторень, тавтологій та підмін понять.

Структура індивідуальної роботи обумовлюється загальною дидактичною метою, якщо не передбачене інше, і містить вступ, де визначено основну мету та поставлено дослідницькі задачі, основну частину, де повною мірою викладено власне наукове дослідження, та висновки, узагальнення та рекомендації. Робота написана зрозумілою мовою з чіткими формулюваннями, відсутні натяки та двоякі фрази. В тексті не використано іншомовних слів, якщо є українській аналог такого слова, це ж стосується і специфічних термінів, якщо аналогів не існує, тоді в дужках є роз'яснення терміну.

В кінці індивідуальної роботи наявний список використаних джерел, оформлений згідно з ДСТУ 8302:2015 з обов'язковими посиланнями в самому тексті дослідження та/або References – ті самі джерела Гарвардським стилем.

13-12 балів – індивідуальна робота виконана охайно, без граматичних помилок з дотриманням плану роботи, послідовності викладу матеріалу, строків виконання, вимог щодо обсягів роботи та правил оформлення. Студент виявив зацікавленість проблематикою дослідження та показав достатні знання як основного теоретичного матеріалу з наукової проблематики, так і деяких фактів та сучасного міжнародно-політичного стану. Студент в індивідуальній роботі продемонстрував вміння інформаційного пошуку. У дослідженні продемонстровано достатні теоретичні знання, що іноді не відноситься до загальної теми наукового дослідження.

Виклад матеріалу в індивідуальній роботі послідовний, логічно обґрунтований від загального до конкретного, від теорії до розв'язання практичних завдань, уникаючи повторень, тавтологій та підмін понять.

Структура індивідуальної роботи обумовлюється загальною дидактичною метою, якщо не передбачене інше, і містить вступ, де визначено основну мету та поставлено дослідницькі задачі, основну частину, де викладено власне наукове дослідження, та висновки, узагальнення та рекомендації. Робота написана зрозумілою мовою з чіткими формулюваннями, відсутні натяки та двоякі фрази. В тексті не використано іншомовних слів, якщо є українській аналог такого слова.

В кінці індивідуальної роботи наявний список використаних джерел, оформлений згідно з ДСТУ 8302:2015 з посиланнями в самому тексті дослідження.

11-10 балів – індивідуальна робота виконана охайно, іноді трапляються граматичні помилки, з дотриманням плану роботи, послідовності викладу матеріалу, строків виконання, вимог щодо обсягів роботи та правил оформлення. Студент показав достатні знання основного теоретичного матеріалу з наукової проблематики та сучасного міжнародно-політичного стану. Студент в індивідуальній роботі продемонстрував вміння інформаційного пошуку. У дослідженні продемонстровано достатні теоретичні знання, що не завжди відноситься до загальної теми наукового дослідження.

Виклад матеріалу в індивідуальній роботі послідовний, логічно обґрунтований від загального до конкретного, від теорії до розв’язання практичних завдань, уникаючи повторень, тавтологій та підмін понять.

Структура індивідуальної роботи не містить виокремлених частин, таких як вступ, основна частина та висновки. Робота написана зрозумілою мовою з чіткими формулюваннями, відсутні натяки та двоякі фрази. В тексті не використано іншомовних слів, якщо є українській аналог такого слова.

В кінці індивідуальної роботи наявний список використаних джерел, оформлений згідно з ДСТУ 8302:2015 з посиланнями в самому тексті дослідження.

9-7 балів – індивідуальна робота виконана охайно, іноді трапляються граматичні помилки, з дотриманням плану роботи, послідовності викладу матеріалу, вимог щодо обсягів роботи та правил оформлення. Студент не показав достатній рівень знань основного теоретичного матеріалу з наукової проблематики та сучасного міжнародно-політичного стану. Студент в індивідуальній роботі продемонстрував вміння інформаційного пошуку.

Виклад матеріалу в індивідуальній роботі послідовний, логічно обґрунтований від загального до конкретного, від теорії до розв’язання практичних завдань.

Структура індивідуальної роботи не містить виокремлених частин, таких як вступ, основна частина та висновки. Робота написана зрозумілою мовою з чіткими формулюваннями, відсутні натяки та двоякі фрази. В тексті не використано іншомовних слів, якщо є українській аналог такого слова.

В кінці індивідуальної роботи наявний список використаних джерел, оформлений згідно з ДСТУ 8302:2015 з посиланнями в самому тексті дослідження.

6-4 бали – індивідуальна робота виконана не охайно, трапляються граматичні помилки, не дотримано плану роботи, відсутня послідовності викладу матеріалу, не дотримані вимоги щодо обсягів роботи та правил оформлення. Студент не показав достатній рівень знань основного теоретичного матеріалу з наукової проблематики та сучасного міжнародно-політичного стану. Студент в індивідуальній роботі продемонстрував поверхневі вміння інформаційного пошуку.

Виклад матеріалу в індивідуальній роботі послідовний, логічно обґрунтований від загального до конкретного, від теорії до розв’язання практичних завдань.

Структура індивідуальної роботи не містить виокремлених частин, таких як вступ, основна частина та висновки. Робота написана зрозумілою мовою з чіткими формулюваннями, відсутні натяки та двоякі фрази. В тексті не використано іншомовних слів, якщо є українській аналог такого слова.

В кінці індивідуальної роботи відсутній список використаних джерел, та/або посилання в самому тексті дослідження.

3-1 бал – індивідуальна робота виконана не охайно, з граматичними помилками, не дотримано плану роботи, відсутня послідовності викладу матеріалу, не дотримані вимоги щодо обсягів роботи та правил оформлення. Студент не показав достатній рівень знань основного теоретичного матеріалу з наукової проблематики та сучасного міжнародно-політичного стану. Студент в індивідуальній роботі не продемонстрував вміння інформаційного пошуку.

Виклад матеріалу в індивідуальній роботі не послідовний, логічно не обґрунтований.

Структура індивідуальної роботи не містить виокремлених частин, таких як вступ, основна частина та висновки. Робота написана не зрозумілою мовою з ознаками перекладу через онлайн-перекладачі або з ознаками використання систем штучного інтелекту. В тексті використовуються іншомовні слова.

В кінці індивідуальної роботи відсутній список використаних джерел та посилання в самому тексті дослідження.

0 балів – в індивідуальній роботі наявна академічна недоброчесність.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття - вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань.

Підготовка до семінарського заняття включає:

- *самостійне* опрацювання теоретичного матеріалу за конспектом лекцій, підручником чи навчальними посібниками;
 - *самостійну* підготовку реферату, на основі наукової літератури за тематикою дослідження, для чого студент використовує методику інформаційного пошуку.
- Під час проведення семінарського заняття студент самостійно приймає рішення: брати чи не брати участь у дискусії, на які аргументи опиратися при виборі певної позиції. Повідомлення або доповіді на семінарському занятті, обговорення, доповнення, зауваження дають можливість навчитися вести дискусії, чітко викладати свої думки, аргументувати свої судження, вести наукову полеміку, зважати на точку зору опонентів тощо.

Семінарські заняття №№ 1-6 з дисципліни «Наукові проекти в сфері міжнародних комунікацій» проводяться у формі наукового семінару на основі виконаних індивідуальних робіт № 1 та №2.

Обговоренню та презентації основних результатів Індивідуальної роботи №1 присвячено семінарські заняття № 1-3, а обговоренню та презентації основних результатів Індивідуальної роботи №2 присвячено семінарські заняття № 4-6, на останньому семінарському занятті передбачено написання модульної контрольної роботи.

Науковий семінар є формою колективного, робочого обговорення наукової інформації для формування компетенції учасників семінару, генерації нових знань, методів та оптимізації взаємодії між учасниками семінару.

Метою наукового семінару є публічне в групі обговорення отриманих студентами результатів власних наукових досліджень, визначення перспективних напрямів наукових досліджень, формування навичок наукових комунікацій, створення сприятливого та доброзичливо-конкурентного наукового середовища.

Основними *завданнями* наукового семінару є:

1. колективне обговорення та ознайомлення із актуальними питаннями пріоритетних напрямів наукових досліджень у сфері міжнародних комунікацій;
2. формування явлень про сучасний стан наукових досягнень та передових технологій у сфері міжнародних комунікацій;
3. підвищення наукового кругозору у сфері міжнародних комунікацій;
4. огляд новітньої наукової літератури у сфері міжнародних комунікацій;
5. розвиток експериментальних, практичних і творчих навичок;
6. опанування основ ораторського мистецтва та стратегій побудови дискусій;
7. уміння аргументовано відстоювати власну точку зору.

На наукових семінарах студенти виступають із заздалегідь підготовленими доповідями, в обговоренні яких беруть участь усі учасники процесу. Завдяки цьому викладач має можливість краще оцінити ступінь розвитку пізнавальних здібностей та самостійності студента-доповідача, рівні наукового і творчого підходів до роботи.

Усі без виключення учасники наукового семінару отримують нову цікаву інформацію, яка стимулює їх мислення, бажання приймати участь в обговоренні. Слід також відмітити, що викладач, так як і студенти, повинен задавати додаткові питання, зорієнтувавшись у ході виступів, помічаючи найбільш проблемні моменти, які ведуть до подальшої дискусії.

Регулярні виступи на наукових семінарах в рамках дисципліни «Наукові проекти в сфері міжнародних комунікацій» сприяють розвитку навичок наукових доповідей на конференціях різних рівнів і спілкування з аудиторією, уміння робити презентації, експериментальні наочні моделі. Це, безумовно, відіграє важливу роль при захисті дипломних робіт, але основною функцією наукових семінарів студентів все ж таки залишається підвищення їх загальноосвітнього рівня знань з питань сучасних напрямів розвитку науки в галузі міжнародних комунікацій; встановлення причинно-наслідкових зв'язків між явищами; засвоєння методики проведення наукового дослідження; вивчення методик одержання нового наукового знання і, на його основі, побудови наукових гіпотез та теорій; набуття та удосконалення навичок роботи з науковою і методичною літературою.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Під час виконання самостійної роботи з дисципліни «Наукові проекти в сфері міжнародних комунікацій» студент повинен:

- ✓ вивчити основи методики науково-дослідної роботи конкретних проблем;
- ✓ активізувати творче мислення;
- ✓ опанувати методи і прийоми наукового розв'язування задач, пов'язаних із впровадженням новітніх досягнень науки для підвищення ефективності діяльності установ та прийняття тактичних і стратегічних рішень;
- ✓ раціонально організовувати інтелектуальну працю;
- ✓ навчитися узагальнювати результати наукових досліджень, моделювати експерименти та визначати напрями досліджень;
- ✓ здійснювати апробацію результатів наукових досліджень.

Вивчення дисципліни передбачає засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Виконання завдань із самостійної роботи є обов'язковим для кожного студента.

Виконання самостійної роботи здійснюється згідно визначених видів самостійної роботи щодо кожної теми навчальної дисципліни.

Студенти вивчають дисципліну самостійно, користуючись конспектами лекцій, підручниками, навчальними посібниками, навчально-методичними виданнями та іншою науковою літературою.

Форма контролю самостійної роботи студентів передбачає діалогове спілкування з викладачем, тестування за темами та методи, що мають контрольну функцію, зокрема: письмові контрольні роботи, підготовка наукових повідомлень. Велике значення для засвоєння матеріалу має рубіжний контроль знань у формі письмових контрольних робіт на завершенні вивчення курсу.

Самостійна робота з курсу включає:

- ✓ опрацювання лекційного матеріалу;
- ✓ підготовка до семінарських занять;
- ✓ виконання індивідуальних наукових завдань за тематикою дипломної роботи.

З метою набуття теоретичного та практичного досвіду у систематизації набутих знань із дисципліни «Наукові проекти в сфері міжнародних комунікацій» та їх адаптації до дисциплін ОНП, студенти повинні опанувати правила підготовки та презентації наукових доповідей, які складаються на підставі дослідження, огляду літературних джерел з обраного напрямку. У ньому повинні знайти висвітлення висунута гіпотеза, система доказів, новизна та практичне значення отриманих

результатів, опрацьовані інформаційні джерела. Презентація може супроводжуватися візуальними засобами.

Результати проведеного самостійного дослідження презентуються студентами протягом вивчення курсу на семінарських заняттях.

ВИДИ САМОСТІЙНИХ РОБІТ

з дисципліни «Наукові проекти в сфері міжнародних комунікацій»

№ теми	назва теми	самостійна робота	
		години	види
1.	Тема 1. Постнекласична наука: сучасні напрями та наукові школи	15	Відповісти на запитання самоконтролю. Аналіз наукової літератури в профільних наукових виданнях
2.	Тема 2. Загальна характеристика наукових проектів в галузі міжнародних комунікацій	15	Відповісти на запитання самоконтролю. Аналіз наукових монографій з тематики дослідження
3.	Тема 3. Наукові підходи до методології розробки прогнозів у сфері міжнародних відносин.	15	Відповісти на запитання самоконтролю. Емпіричне дослідження по темі магістерської роботи
4.	Тема 4. Міжнародні програми та гранти: зміст, класифікація, порядок розробки. Фінансування наукових проектів за європейськими програмами.	20	Відповісти на запитання самоконтролю. Стаття та/або тези по темі магістерської роботи
5.	Підсумкова модульна контрольна робота	25	Засвоїти основні теоретичні положення дисципліни.

Індивідуальне завдання №1. Дослідження джерельної бази дипломної роботи – **до 25 балів** (граничний термін здачі роботи 3тє семінарське заняття: до 10ти балів за виступ та до 15 балів за письмову роботу)

Орієнтовний план роботи (до 25 сторінок)

1. Коротка характеристика проблематики, що досліджується, історичний розвиток проблеми
2. Основні наукові надбання іноземних та вітчизняних дослідників
3. Огляд основних наукових шкіл з проблеми
4. Визначення не достатньо досліджених характеристик проблеми, що можуть становити наукову новизну дипломної роботи

Призначення індивідуальної роботи «Дослідження джерельної бази дипломної роботи» полягає в тому, щоби провести аналіз спеціальної наукової літератури за обраною темою дипломної роботи магістра та зробити висновки щодо повноти вирішення проблемної ситуації вітчизняними та зарубіжними науковцями. В розділі повинні критично висвітлюватися роботи вчених і спеціалістів, формулюватися питання, що залишилися невирішеними. За результатами аналізу літератури визначається актуальність проблематики з точки зору наукових розвідок знаних фахівців. Закінчувати індивідуальну роботу доцільно коротким висновком стосовно необхідності проведення нових досліджень для уточнення чи доповнення існуючих знань. Обсяг роботи повинен бути в межах до 25 сторінок, та проаналізовано не менше як 35-50 наукових джерел інформації.

Дослідження джерельної бази дипломної роботи повинно містити:

Виклад об'єктивного аналізу дослідження. У цій частині студентом конкретизуються глобальні завдання і актуальні проблеми за обраним науковим напрямом, відбувається систематизація отриманих даних, описується досягнутий результат.

Опис ситуації з науковими школами. Тут проводиться групування відповідних джерел по їх приналежності до певної наукової школи, описуються основні характеристики таких шкіл і їх значущі напрацювання в даному векторі. Наступний елемент схеми – встановлення лідерів та їх публікацій за обраним вектором.

Формулювання значущих результатів використаних джерел. Це є оцінкою результатів дослідження з конкретизацією основних способів і методів їх досягнення.

Нормативи оформлення:

Кожен абзац літературного огляду подається у формі порівняльного аналізу або резюме того, чи іншого висновку із першоджерела з припущеннями чи

висновками інших авторів (особливо важливо виявити протиріччя у висновках різних авторів на вирішення однієї і тієї ж проблеми; "посваривши" таким чином двох чи більше авторів і, на цій підставі, зробити свій висновок; доцільно підтвердити існування невирішеної проблеми та актуальність її вирішення).

Кожен абзац літературного огляду, якщо він не відображає власну думку, а надає інформацію з інших першоджерел, повинен завершуватися посиланням на конкретне першоджерело, яке повинно бути у розділі «Список використаних джерел».

Є три способи посилань на першоджерела:

- ✓ наприкінці речення чи абзацу викладається порядковий номер першоджерела в квадратних скобках, яке воно займає у списку використаних джерел, наприклад: Глобалізація розглядається вченими, як важливий тренд суспільного розвитку [5, 12];
- ✓ наприкінці речення чи абзацу викладаються в дужках ініціали і прізвища авторів та рік видання першоджерела, наприклад (О. Андрєєва, 2023); якщо авторів багато, то записуються перші три прізвища а далі слова " та інші", наприклад: (О. Андрєєва, Н.Белоусова, О.Запорожець та ін., 2023);
- ✓ на початку чи всередині речення вкладаються ініціали та прізвища авторів, а вкінці речення - в дужках рік видання першоджерела, для прикладу: На думку О.Андрєєвої, політичне прогнозування - це складний інтердисциплінарний процес, який включає в себе не лише аналіз інформації, але й використання різноманітних інструментів (2023).

Наприкінці індивідуальної роботи необхідно зробити короткий підсумок (резюме) з повторними обґрунтуваннями проблемної ситуації, робочої гіпотези та основних завдань дослідження.

Дипломні роботи магістра націлені на вивчення вузького питання, цим визначається і специфіка підготовки індивідуальної роботи, як основи першого теоретичного розділу дипломної роботи. Вибираються джерела, які максимально відповідають специфіці обраної проблематики. Тобто застосовується вузькоспеціалізована, актуальна, достовірна інформація.

Зміст огляду, по суті, являє собою тези, які безпосередньо співвідносяться із завданнями і цілями дослідження.

Головним джерелом цінної інформації є тематичні, авторитетні інформаційні видання з новими публікаціями в різних наукових галузях.

Рекомендована кількість джерел у дипломній роботі – до 80 позицій.

Процентне співвідношення запозичень з цитат максимально становить 10% загального тексту. Слід уникати надмірної водності тексту і некорисної інформації, що не має конкретного відношення до тематики.

На основі аналітичної оцінки літературного огляду формуються обґрунтування обраної тематики і теоретико-методологічні висновки всієї дипломної роботи. При захисті дослідження звертається увага на відображення в огляді суперечливих суджень і недостатньо вивчених аспектів. Матеріал повинен відповідати критеріям інноваційності та практичної корисності.

Індивідуальне завдання №2. Наукова гіпотеза дипломної роботи – до 25 балів (граничний термін здачі роботи бтє семінарське заняття: до 10ти балів за виступ та до 15 балів за письмову роботу)

Орієнтовний план роботи (до 10 сторінок)

1. Обґрунтування вибору наукової гіпотези дипломної роботи
2. За допомогою одного з методів, доведення або спростування наукової гіпотези

Призначення індивідуальної роботи «Наукова гіпотеза дипломної роботи» полягає в тому, щоб на основі емпіричного дослідження виробити нове наукове знання за темою дипломної роботи.

Гіпотеза дослідження є однією з ключових складових наукового дослідження. Вона є передбаченням або припущенням, що формулюється на основі попередніх спостережень, логічного мислення, літературних даних або інших джерел інформації. Гіпотеза виступає як початкове припущення про зв'язок між двома або більше явищами або про можливий вплив одного явища на інше.

Основна мета гіпотези полягає у тому, щоб підтвердити або спростувати її за допомогою дослідження, експерименту або спостереження. Гіпотеза виступає своєрідним дороговказом дослідження, який визначає його напрямок і дає настанови щодо проведення подальших дослідницьких кроків.

Гіпотеза повинна мати кілька характеристик:

Фальсифікованість. Гіпотеза повинна бути сформульована таким чином, що її можна спростувати або підтвердити шляхом дослідження. Вона повинна бути достатньо конкретною, щоб зробити можливим перевірку через експеримент або спостереження.

Причинно-наслідковий зв'язок. Гіпотеза має вказувати на наявний або припущений зв'язок між двома або більше явищами. Вона може передбачати, що зміна одного явища спричиняє зміну в іншому.

Підтримка науковими доказами. Гіпотеза повинна ґрунтуватися на попередніх дослідженнях, теоретичних концепціях або інших наукових доказах. Це

допомагає підтвердити ймовірність правильності гіпотези та показати, що дослідження має наукову основу.

Модифікованість. Гіпотеза може бути модифікована або вдосконалена після проведення дослідження і отримання результатів. Вона може стати основою для подальших досліджень та розвитку наукового знання.

Гіпотеза дослідження визначає початкові рамки дослідницької роботи та створює основу для подальших кроків у вивченні певного явища. Вона є важливою складовою наукового процесу, спонукаючи студентів до здобуття нових знань, розуміння причинно-наслідкових зв'язків та розвитку наукової парадигми.

Другою частиною індивідуальної роботи є шлях доведення\спростування наукової гіпотези. Для чого потрібно використати один з емпіричних методів, що вивчалися студентами протягом опанування Освітньої програми.

У висновках до індивідуальної роботи слід наголосити на основних результатах проведеного дослідження та зацентувати увагу на новій теорії, що є результатом та розвитком нового наукового знання за темою дипломної роботи.

Індивідуальне завдання №3. Апробація результатів наукового дослідження на міжнародній науковій конференції з публікацією тез або публікація наукової статті у фаховому журналі категорії Б – **до 30 балів** (граничний термін здачі роботи останнє семінарське заняття)

Призначення індивідуальної роботи «Апробація результатів наукового дослідження» полягає в тому, щоб довести до відома наукове співтовариство результати власного дослідження шляхом їх публікації у фаховому виданні категорії Б за спеціальністю 291 «**Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**».

Наукова стаття — один з основних видів публікацій. Вона містить виклад проміжних або кінцевих результатів наукового дослідження, висвітлює конкретне окреме питання з теми дипломної роботи, фіксує науковий пріоритет автора, робить матеріал надбанням фахівців.

Наукова стаття направляється до редакції в завершеному вигляді відповідно до вимог, які публікуються в окремих номерах журналів або збірниках та/або на сайтах у вигляді пам'ятки авторам.

Оптимальний обсяг наукової статті — 0,5 авторського аркуша (до 12 сторінок друкованого на комп'ютері тексту через 1,5 інтервали, шрифт 14).

Рукопис статті, крім основного тексту, має містити повну назву роботи, прізвище та ініціали автора (-ів), анотацію (на окремій сторінці), список використаної літератури.

Стаття повинна мати такі структурні елементи:

1. Вступ — постановка наукової проблеми, її актуальність, зв'язок з найважливішими завданнями науки й народного господарства України, значення для розвитку міжнародних комунікацій або практичної діяльності (перший абзац або 5–10 рядків). Метою вступу є доведення до читача основних завдань, які ставив перед собою автор статті. Як правило, вступ має включати у себе: визначення наукової гіпотези; докладно пояснювати причини, за якими було почато дослідження; розкривати рівень актуальності даної теми.
2. Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми та на яке спирається автор; існуючі погляди на проблему; труднощі при розробці даного питання, виділення невирішених питань у межах загальної проблеми, котрим присвячена стаття (0,5–2 сторінки друкованого тексту через півтора інтервали).
3. Формулювання мети статті (постановка завдання) передбачає виголошення головної ідеї даної публікації, яка суттєво відрізняється від існуючих, доповнює або поглиблює вже відомі підходи; уведення до наукового обігу нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або уточнення відомих раніше, але недостатньо вивчених.
4. Виклад змісту власного дослідження — основна частина статті. У ній висвітлюються основні положення й результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, виявлені закономірності, зв'язки, тенденції, програма експерименту, методика отримання та аналіз фактичного матеріалу, особистий внесок автора в досягнення й реалізацію основних висновків тощо (п'ять-вісім сторінок).
5. Висновок, в якому формулюється основний умовивід автора, зміст висновків і рекомендацій, їхнє значення для теорії й практики, суспільна значущість, коротко накреслюються перспективи подальших досліджень з теми (третина сторінки). Тут необхідно зробити короткий висновок чи підтвердилась гіпотеза, що була висловлена у передмові, чи ні. У цьому ж розділі робляться альтернативні висновки, у випадку, коли результати дослідження дозволяють розуміти його подвійно.
6. Бібліографічний список цитованої літератури, в якому вміщені бібліографічні описи тих джерел і літератури, на які є посилання у тексті статті, оформлений згідно з ДСТУ 8302:2015 з обов'язковими посиланнями в самому тексті дослідження та References – ті самі джерела Гарвардським стилем.
7. Анотації та ключові слова (7-9 позицій) додаються до статей українською та англійською мовами, їх обсяг в середньому становить 1000 символів.

Жанр наукової статті потребує дотримання певних правил:

- у правому верхньому куті розміщуються прізвище та ініціали автора (ініціали ставлять перед прізвищем); за необхідності вказуються відомості, що доповнюють дані про автора;
- назва статті стисло відбиває її головну ідею, думку (п'ять-сім слів);
- слід уникати стилю наукового звіту чи науково-популярної статті;
- недоцільно ставити риторичні запитання; мають переважати розповідні речення;
- не слід постійно виділяти текст цифрами 1, 2 і т.д., ті чи інші думки, положення; слід починати перелік елементів, позицій з нового рядка, відокремлюючи їх один від одного крапкою з комою;
- у тексті прийнятним є використання різних видів переліку: спочатку, на початку, спершу, потім, далі, нарешті; по-перше, подруге, по-третє; на першому етапі, на другому етапі тощо;
- цитати у статті мають містити точні бібліографічні посилання;
- усі посилання на авторитети подаються на початку статті, основний же її обсяг присвячують викладу власних думок; не слід наводити для підтвердження достовірності своїх висновків і рекомендацій висловлювання інших учених, оскільки це свідчить, що ідея дослідника не нова, була відома раніше і не підлягає сумніву;
- стаття має завершуватися конкретними висновками і рекомендаціями.

Наукові журнали можуть вимагати наявності однієї чи двох рецензій на статтю або витягу з протоколу засідання кафедри про рекомендацію статті до друку.

Тези доповіді — це опубліковані до початку наукової конференції (з'їзду, конференції, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, де викладено основні аспекти наукової доповіді. Вони фіксують науковий пріоритет автора й містять матеріали, відсутні в інших публікаціях. Можливий виклад однієї тези. Рекомендований обсяг тез наукової доповіді становить дві-три сторінки машинописного тексту через 1 чи 1,5 інтервали. Схематично структура тез наукової доповіді виглядає таким чином: теза — обґрунтування — доказ — аргумент — результат — перспективи.

При підготовці тез наукової доповіді слід дотримуватися таких правил:

у правому верхньому куті розміщують прізвище автора та його ініціали; за необхідності вказують інші дані, які доповнюють відомості про автора (студент, місце навчання).

назва тез доповіді стисло відбиває головну ідею, думку, положення (п'ять-сім слів).

Виклад суті доповіді доцільно здійснювати у такій послідовності: актуальність проблеми; стан розробки проблеми (перелічуються вчені, які зверталися до розробки цієї проблеми); наявність проблемної ситуації між необхідністю її вивчення, удосконалення та сучасним станом її розробки та втілення; основна ідея, положення, висновки дослідження, якими методами це досягнуто; основні результати дослідження, їхнє значення для розвитку теорії та/або практики.

Посилання на джерела, цитати в тезах доповіді використовуються рідко.

Дозволяється включати цифровий, фактичний матеріал.

Формулювання кожної тези починається з нового рядка. Кожна теза містить самостійну думку, що висловлюється в одному або кількох реченнях. Виклад суті ідеї чи положення здійснюється без наведення конкретних прикладів.

Виступаючи на науковій конференції (з'їзді, симпозіумі), можна послатися на опубліковані тези доповіді і зупинитися на одній з основних (дискусійних) тез. Тези засвідчують апробацію результатів наукового дослідження.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Визначить основну мету науки.
2. Які основні завдання ставить наука?
3. Охарактеризуйте основні етапи розвитку науки.
4. В чому відмінність етапу наукової революції від етапу індустріальної революції?
5. Назвіть видатних вчених етапу наукової революції.
6. Назвіть видатних вчених етапу індустріальної революції.
7. В чому відмінність етапу наукової революції від етапу наукового розквіту?
8. Охарактеризуйте класичну науку.
9. Які основні риси класичної науки?
10. Визначте характерні особливості етапу наукового розквіту.
11. Охарактеризуйте посткласичну науку.
12. Які основні риси посткласичної науки?
13. В чому відмінність етапу наукового розквіту від сучасного етапу науки?
14. Як ви розумієте мультидисциплінарний та інтердисциплінарний підходу на сучасному етапі розвитку науки?
15. Які основні напрями розвитку сучасної науки?
16. Охарактеризуйте постнекласичну науку.
17. Які основні риси постнекласичної науки?
18. Як ви розумієте комплексний підхід в постнекласичній науці?
19. Як ви розумієте активну роль громади в постнекласичній науці?
20. Як ви розумієте відкритий доступ до інформації в постнекласичній науці?

21. Як ви розумієте глобальну спрямованість в постнекласичній науці?
22. Охарактеризуйте конструктивізм в постнекласичній науці.
23. Назвіть основних теоретиків конструктивізму в постнекласичній науці.
24. Охарактеризуйте постмодернізм в постнекласичній науці.
25. Охарактеризуйте фемінізм в постнекласичній науці.
26. Охарактеризуйте культурні дослідження в постнекласичній науці.
27. Охарактеризуйте постколоніальні студії в постнекласичній науці.
28. Охарактеризуйте трансгуманізм в постнекласичній науці.
29. Охарактеризуйте транснаціональні дослідження в постнекласичній науці.
30. Охарактеризуйте соціальну конструкцію реальності в постнекласичній науці.
31. Назвіть основних теоретиків постмодернізму в постнекласичній науці.
32. Назвіть основних теоретиків фемінізму в постнекласичній науці.
33. Назвіть основних теоретиків культурних досліджень в постнекласичній науці.
34. Назвіть основних теоретиків постколоніальних студій в постнекласичній науці.
35. Назвіть основних теоретиків трансгуманізму в постнекласичній науці.
36. Назвіть основних теоретиків транснаціональних досліджень в постнекласичній науці.
37. Назвіть основних теоретиків соціальної конструкції реальності в постнекласичній науці.
38. Дайте загальну характеристику проектному підходу до наукових досліджень.
39. Визначте основні фактори популярності проектного підходу в сучасній гуманітарній науці.
40. Визначте основні характеристики проектного підходу.
41. Що таке науковий проект.
42. Наразі не існує якогось одного визначення проекту.
43. Проект (від лат. Projectus, «кинутий вперед», «випнутий», «що стирчить») більш загально визначається як сукупність дій, обмежених у часі та спрямованих на вирішення проблеми чи досягнення конкретної мети.
44. Основні характеристики наукового проекту.
45. Які найважливіші аспекти значення наукових проектів в сучасній науці?
46. Визначить основні елементи наукового проекту.
47. Охарактеризуйте так звану формулу «5-п» проекту.
48. Класифікація наукових проектів.
49. Функції наукових проектів.

- 50.Що включають в себе загальні аспекти наукових досліджень в галузі міжнародних комунікацій.
- 51.Що включають в себе аспекти комунікації в сучасних конфліктах як наукові дослідження в галузі міжнародних комунікацій.
- 52.Що включають в себе аспекти корпоративних комунікацій наукових досліджень в галузі міжнародних комунікацій.
- 53.Що включають в себе аспекти державних комунікацій наукових досліджень в галузі міжнародних комунікацій.
- 54.Що включають в себе аспекти міжнародних медіа як наукові дослідження в галузі міжнародних комунікацій.
- 55.Охарактеризуйте історичний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 56.Охарактеризуйте системний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 57.Охарактеризуйте структурно-функціональний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 58.Охарактеризуйте системно-діяльнісний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 59.Охарактеризуйте синергетичний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 60.Охарактеризуйте інформаційний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 61.Охарактеризуйте культурологічний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 62.Охарактеризуйте соціокультурний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 63.Охарактеризуйте аксіологічний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 64.Охарактеризуйте когнітивний підхід в наукових дослідженнях в галузі міжнародних комунікацій.
- 65.Охарактеризуйте поняття політичне прогнозування.
- 66.Визначте етапи політичного прогнозування.
- 67.В чому полягає інтердисциплінарність політичного прогнозування?
- 68.Які ключові аспекти глобалістики ви знаєте?
- 69.Визначте функції прогнозування в міжнародних відносинах на рівні держави.
- 70.Визначте функції прогнозування в міжнародних відносинах на світовому рівні.
- 71.Охарактеризуйте наукові школи політичного прогнозування.

- 72.Визначте спільні та відмінні риси ідеалістів та глобалістів в міжнародних відносинах.
- 73.Охарактеризуйте аналітичний підхід в політичному прогнозуванні.
- 74.Визначте послідовність етапів аналітичного підходу в політичному прогнозуванні.
- 75.Охарактеризуйте квалітативний (якісний) підхід в політичному прогнозуванні.
- 76.Визначте послідовність етапів квалітативного підходу в політичному прогнозуванні.
- 77.Охарактеризуйте соціально-психологічний підхід в політичному прогнозуванні.
- 78.Визначте послідовність етапів соціально-психологічного підходу в політичному прогнозуванні.
- 79.Охарактеризуйте геополітичний підхід в політичному прогнозуванні.
- 80.Визначте послідовність етапів геополітичного підходу в політичному прогнозуванні.
- 81.Охарактеризуйте прогнозування на основі трендів як сучасний підхід в політичному прогнозуванні.
- 82.Визначте послідовність етапів прогнозування на основі трендів як підходу в політичному прогнозуванні.
- 83.Дайте характеристику основним методам політичного прогнозування.
- 84.Визначте основні рівні політичного прогнозування.
- 85.Охарактеризуйте глобальний рівень політичного прогнозування.
- 86.Охарактеризуйте регіональний рівень політичного прогнозування.
- 87.Охарактеризуйте національний рівень політичного прогнозування.
- 88.Охарактеризуйте локальний рівень політичного прогнозування.
- 89.Охарактеризуйте індивідуальний рівень політичного прогнозування.
- 90.Охарактеризуйте основні фактори впливу на процес розробки політичного прогнозу.
- 91.Що таке управління проектами? В чому полягає об'єктивна необхідність управління проектами?
- 92.Що таке організаційна структура наукового проекту?
- 93.Охарактеризуйте основні показники оцінки ефективності проекту.
- 94.Що таке структура наукового проекту, основні вимоги до структури проекту?
- 95.Поняття і класифікація грантових наукових проектів.
- 96.Засоби та джерела фінансування проекту.
- 97.Які є фази життєвого циклу проекту?

98. Визначте переваги та недоліки різних фінансових показників оцінки ефективності проектів.
99. Позабюджетні наукові проекти.
100. Перелік діючих наукових проектів оприлюднених на рівні держави.